

JOGA – PUT SJEDINJENJA S DEMONSKIM SILAMA

Ljudi govore da živimo u „vremenu straha i nesigurnosti.“ Istoričari skreću pažnju da je u ljudskoj istoriji bilo malo perioda kada su ljudi bili izloženi tako velikoj tjeskobi, kao što su to danas.

Cijelo čovječanstvo, traži izlaz iz ovog modernog haosa, izlaz iz moralne i duhovne bijede, otpada, bolesti i unutrašnje praznine, koja sve ljude tako teško opterećuje i muči. Ljudi traže rješenje, način na koji mogu da pobijede veliki stres ovog modernog doba. Jedno od mnogih rješenja za sve čovjekove probleme, koji se nudi jeste i JOGA.

Šta joga obećava?

Riječ joga dolazi od riječi sanskritskog jezika Yug, što znači „jedinstvo“ (sa božanskim, sa višom sviješću).

Joga obećava zdravlje, središnost misli, psihosomatsku ravnotežu, afirmaciju u društvu. Pokušava da riješi stresne situacije i negativne uticaje u našem životu. Preporučuje se kao izlaz i rješenje za duhovnu i duševnu prazninu, koja je posljedica racionalizma, materijalizma i ateizma.

Joga je razrađena grupu metoda, koji treba da pomoću asketizma, fizičkih vježbi, duhovne tehnike i meditacije oslobode ljudsku dušu od svega što je ovozemaljsko. Njenu osnovu čine praktična iskustva mnogih generacija koje su jogu upražnjavale.

Oslobođenje, kome joga teži, ostvaruje se kroz „putovanje duša“ – reinkarnaciju. Nepročišćena duša mora stalno da ulazi u kolotečinu života – da živi, usavršava se, a nakon smrti ponovo stupa u matericu i ponovo se rađa. Tek onda, kada duša uspije da se potpuno i savršeno pročisti, ona doseže iskupljenje sopstvenom snagom, a time i oslobođenje od daljeg utjelovljenja (reinkarnacije). Iskupljenje istovremeno znači sjedinjenje pojedinačne duše (atman) sa svjetskom dušom

(brahman).

Neki ljudi su slijepo oduševljeni jogom i hindu-religijom, oni je prihvataju bez imalo duhovnog analiziranja. Izučavaju istočnjačke filozofije, Zen-učenje, neki postaju i sledbenici učenja sekte Hare Krišna, ne znajući šta je njihov krajni cilj. Sa oduševljenjem i istrajnošću ponavljaju razne mantrе i pjevaju posvećenu riječ Om. Raduju se što mogu da vjeruju u reinkarnaciju, isključuju se iz svijeta, društva i porodice i žive u iluziji (prividu) da su riješili svoje najveće životne probleme.

Vođe i propagatori joge

Jedan od prvih propagatora joge na zapadu bio je Svami Vivekananda (u 19. vijeku). Svoje djelovanje je počeo kroz organizaciju Društvo vedenta (Vedanta Society), koje postoji i danas. Za jogu je uspio da pridobije mnoge uticajne ličnosti tog vremena. Naučavao je četiri vrste joge: radža, džnana, bakti i karma jogu. U Kalkuti je štampana njegova knjiga: Da li će Vedanta biti religija budućnosti?.

Nešto kasnije (1920.) na zapad je došao Paramahansa Jogananda (Paramahansa Jogananda). Djelovao je u organizaciji Društvo za samoostvarenje (Self-Realization Fellowship), koja i dan danas nudi dopisne kurseve joge. Napisao je Autobiografiju joga učitelja, koja se na zapadu smatra za klasiku u joga literaturi.

Poznat je i Paramahaansa Sivananda (Paramahansa Sivananda), koji je kroz oko 200 knjiga opisao razne vrste joge. Jedan od njegovih najbližih učenika, Svami Višnu Devananda (Svami Vishnu Devananda), upravljao je sa više od 40 Sivanandinih centara joge (ašrama) po cijelom svijetu, koje uče hata, radža, bakti i karma jogu.

Sledeći značajan predstavnik joge jeste Paramahansa Muktananda (Paramahansa Muktananda), najuticajniji učitelj kundalini joge u svijetu. Muktananda svoj proces posvećenja naziva šaktipat (šakti – zmijaska snaga), tajna metoda prenošenja sopstvene duhovne energije na novog učenika. To znači da su učenici u svom životu potpuno

zavisni od svog gurua (učitelja) i od njegove duhovne moći.

Pojavili su se još neki pokreti poput Božanska misija svjetla (Divine Light Mission), Krišna svjesnost (Krishna Consciousness) i Transcendentalna meditacija (Transcendental Meditation).

Religijski korjeni joga

Joga dolazi iz Indije i svoje korjene ima u hinduizmu. Objedinjuje u sebi šarenu paletu metoda, vježbi i životnih praktikovanja sa duhovno – religioznim ciljevima. Pod pojmom joga ne možemo da podrazumijevamo samo hatajogu, koja se koncentriše samo na fizičke vježbe (asane). Hatajoga je jedan od početnih nivoa radžajoge (kraljevske joge). Tu pripadaju i razne tehnike pročišćenja (neti, dauti), duhovni treninzi (pranajama), koncentracije i meditacije. Takođe i kod nas poznata daktijoga – obožavanje raznih božanstava, računajući tu i žive gurue. Praktikuje se i mantrajoga, kod koje se ponavljaju mantre – magične formule, koje izražavaju božanske, kosmičke iskonske pra-sile.

Prema jednoj od definicija, joga je ortodokсни indijski sistem, koji pomoću sistematskog koncentrisanja, uranjanja u meditacije, asketizma, duhovnih vježbi, nervne i mišićne kontrole položaja tijela, posebnim stanjima svijesti (mistična viđenja) i snage, teži da sjedini propadljivog čovjeka sa univerzumom (božanskim).

Već navedena kratka definicija pokazuje na opasnost ovog orijentalnog duhovnog uticaja. Fizičke vježbe i meditacije su nerazdvojno vezane sa duhovnom oblašću – obavezno mora biti obuhvaćen i sam duh čovjeka.

U svojim početnim stadijumima hatajoga uvježbava motorički sistem, utiče na razne organe, omogućava bolju cirkulaciju krvi kroz njih, i tako obezbjeđuje njihovu bolju aktivnost, slično kao i druge fizičke vježbe i pokrete uopšte. Čini tijelo vitkijim i elastičnijim. Joga dakle, u početnoj fazi stvarno prouzrokuje poboljšanje fizičke kondicije, a samim tim i psihičkog stanja (upravo u tome je njena prevara).

Pa ipak, ni u kom slučaju to nije samo gimnastika koja poboljšava zdravlje. Ko tako razmišlja biva prevaren, zato što se joga u krajnjem stadijumu ne može odvojiti od okultizma, koji uvijek stoji iza nje. Meditacijom ulazimo na teritoriju koju je teško kontrolisati. Meditacija često liči na trans. Čovjek u toku meditacije može postati medijum bez da je toga i svjestan. Kod nekih ljudi kasnije dolazi do psihičkih smetnji.

Poznavalac azijskih religija, Froc Blanke (Frotz Blanke), u knjizi Azijske religijske struje u Evropi (Asiatische religiosen Stromungen in Evropa) govori sledeće: „Joga se pojavljuje kao niz vježbi, ali ustvari uvodi ljude, iako toga nisu ni svjesni, u novi duhovni svijet, u novu formu religije. Želi da čovjek zaboravi iako je samo na trenutak bio odveden od svog čulnog svijeta.“

Prema istom autoru čovjek treba da uradi duševni napor da bi se konačno mistično spojio sa božanstvom. Ovaj duševni napor u kombinaciji sa jogom pokazao se kao opasan, jer ljudi ne postaju srećniji, nego padaju u teške depresije. Ovim dolazimo do najgoreg aspekta ovog orijentalnog pseudo božanstva, a to je potpuno otvaranje tijela i duše za demonski uticaj. Ko pomoću hinduističkih metoda otvori svoju dušu silama tame, potpada pod tiraniju okultnih vladara.

U starom spisu Atarva-veda (Atharva-veda) piše sledeće: „Svim ovim fizičkim vježbama, u kombinaciji sa duhovnom gimnastikom, stiču se natprirodne sile (sidis).“

Učitelji joge se u Indiji – kao oni koji posjeduju okultne vještine i magične snage – smatraju za čarobnjake. Iako dosezanje ovih sila nije kod mnogih razlog praktkovanja joge, ne mogu izbjeći njihove posledice.

Transcendentalna meditacija

Već spomenuta transcidentalna meditacija (TM) je forma joge prilagođena zapadnom svijetu. Predložio ju je guru Dev, a razradio njegov učenik Mahariši Maheš Jogi.

Svako, ko želi da učestvuje u TM, najprije mora da se podvrgne ceremoniji posvećenja, prilikom koje se priziva duh guru Deva i hinduističkih božanstava. Prilikom uvodne ceremonije dobija učenik od svog učitelja ličnu „mantru“. Najčešće je to ime nekog hindu boga. Mantra mora ostati u tajnosti, inače gubi svoju moć. Prilikom meditacije se mantra mora neprestano ponavljati. TM teži ka proširenju svijesti, i sticanju kosmičke, božanske svijesti. Kao i kod drugih oblika joge i u TM to najčešće rezultuje sticanjem paranormalnih sposobnosti.

Transcendentalna svijest samo je prvi novo TM. Postoje još četiri nivoa svijesti koja završava sa „sviješću Boga“, „jedinstvom sa Bogom“ i „Brahma sviješću“. Učenje TM je bez sumnje hinduističko. Čak i njihov osnovni udžbenik *Nauka postojanja i umeće života* (The Science of Being and the Art of Living) kaže da je TM prava „vječna istina“ koja se nalazi u osnovi svih religija. Poput hinduizma, uči da je Bog bezličan; život je ciklus ponovnih rađanja; čovjek može postati savršen; grijeh se može nadvladati meditacijom; Isus Hrist je bio samo prorok a ne Spasitelj svijeta.

Biblijski pogled na jogu

Sama joga se u Bibliji naravno ne spominje, ali Biblija prema njenom učenju i praksi zauzima precizno stanovište. Joga i TM su sa hrišćanstvom potpuno nespojivi. Biblijska vjera ne poznaje samorealizaciju, niti uzvisivanje ka kosmičko-božanskoj svesti, niti izjednačavanje samog sebe sa božanstvom kao posledice uranjanja u „svedušu.“

Hrišćanska vjera zna za grijeh, njegove posledice i mogućnost njegovog oprostjenja, zna za Isusa Hrista i o putu kroz njega ka Bogu, o odanosti i poslušnosti prema Njemu, o zajedništvu sa Njim. Hinduizam opet uči o reinkarnaciji. Hrišćanin polaže nadu u vječni život – on ima već sada može imati sigurnost spasenja vjerom i poslušnošću. Joga i TM su putevi koji vode ka proširenju svijesti, ali ne vode ka

susretu sa Isusom Hristom, ka spoznaji Boga Oca i Njegovog Sina kao ličnosti, niti imanju Duha svetog. Biblijska vjera podrazumijeva prima-nje Svetog Duha, koji naš duh oslobađa, ispunjava, naoružava ga duhovnim darovima i daje mu snagu za novi, bolji život.

Kao što vidimo, joga jeste težnja ka samo-spasenju – put odozdo naviše. Hrišćanstvo je, međutim, put spasenja koji vodi odozgo naniže, od Boga prema čovjeku (vidi Jovan 3:3,7). Samo Božja milost, koju nam poklanja kroz Isusa Hrista, nas dovodi u kontakt sa Bogom. Zato je sasvim jasno, da ne može postojati nikakva hrišćanska joga.

Dakle, joga je put koji ne vodi nikud, uz to veoma opasan. Izaziva unutrašnju prazninu, stvara u čovjeku duhovni vakuum. Njemački naučnik Loc (Lotz) govori u vezi sa istočnjačkim oblicima meditacije sledeće: „Čovjek se otvara, ali ne za Boga, već postaje plijen demonizma.“ Jako pogodan primjer u vezi ovoga jeste Isusova priča o praznoj kući, koja može potpasti pod uticaj sedam drugih, još gorih duhova (Matej 12:45).

Biblijsko učenje jako precizno govori da postoji duhovni svijet koji je nastanjen raznim silama, koje su neprijateljski raspoložene prema ljudskim bićima i uz to veoma lukave. „Jer se ne borimo protiv krvi i tela,“ kaže apostol Pavle, „nego protiv vrhovnih poglavara, protiv sila, protiv kosmičkih vladara tame ovog doba, protiv zlih duhovnih sila na nebesima.“ (Efescima 6:12) Ove sile imaju mogućnost da posjednu ljude i prebivaju u njima, i Sveto pismo nas upozorava na sve što potpomaže djelovanje i invaziju ovih sila tame.

Može li se joga spojiti sa hrišćanstvom?

U cijelom svijetu raste interes za jogu pa čak i među nekim hrišćanima i širi se i na druge ezoterične i New Age prakse kao što su: reinkarnacija, akupresura, akupunktura, liječenje pranom, refleksologija i sl.

Za neke je joga samo način opuštanja i smanjenja napetosti dok za druge ona predstavlja oblik vježbanja koji godi zdravlju i poboljšava

fizičku izdržljivost; za neke opet, joga je način liječenja bolesti. U umu prosječnog čovjeka mnogo je zbuđenosti zato što se joga uglavnom ne prikazuje ni kao potpuno zdravstvena ni kao potpuno duhovna disciplina – religijska hindu disciplina. Naime, ili kao jedna ili kao druga vrsta a često i kao mješavina te dvije discipline.

Činjenica je da je joga za Induse prvenstveno duhovna disciplina i da ima duboko ukorjenjenje u hinduizmu i budizmu. U ovakvom svjetlu iskreni hrišćanin zasigurno treba da preispita koliko je prikladno spajati jogu sa hrišćanskom duhovnošću i koliko je mudro ugrađivati njene tehnike u hrišćansku molitvu i razmišljanje.

Sušтина joge

Riječ joga znači „jedinstvo“. Cilj joge je ujedinjenje prolaznog „ja“ ili „JIVA“ s besmrtnim „BRAHMAN“, hinduističkim konceptom Boga. Taj Bog nije ličnost nego impersonalna, bezlična duhovna supstanca koja je jedno s prirodom i svemirom. Brahman je impersonalna, bezlična božanska tvar koja prožima i obavlja sve i temelj je svega.

Joga ima svoje korijene u hinduističkim Upanishadama koje datiraju iz 1000. godine prije Hrista i koje svrhu joge opisuju kao „ujedinjenje svjetlosti unutar sebe sa svjetlošću Brahmana.“ „Beskonačnost, ono što je apsolutno i nepromjenjivo, nalazi se u čovjeku,“ kaže Chandayoga Upanishada, „TAT TUAM ASI“ ili „TO SI TI“.

Božansko prebiva unutar svakog od nas u svom mikro-kosmičkom predstavniku, individualnom „ja“ koje se naziva Jiva. U Bhagavad Giti, Krišna opisuje Jivu kao „moj vlastiti dio vječnoga“ i kaže da „radost Joge dolazi jogiju kada je jedno s Brahmanom.“ Sto pedesete godine posle Hrista, jogi Patanjali je objasnio osam puteva poput stepenica koji vode učenika joge od neznanja do prosvjetljenja:

- 1) Samokontrola (yama),
- 2) vršenje pobožnosti (niyama),
- 3) položaji tijela (asana),
- 4) vježbe disanja (pranayama),

5) nadzor tj. obuzdavanje čula (pratyahara),

6) koncentracija (dharana),

7) duboka kontemplacija (dhyana) i

8) prosvjetljenje (samadhi).

Ovdje je zanimljivo primijetiti da su vježbe položaja tijela i disanja, što se na zapadu obično podrazumijeva da je cijela joga, tek treći i četvrti stepen prema jedinstvu s Brahmanom! Joga nije samo razrađen sistem vježbanja tijela nego i duhovna disciplina sa svrhom da dovede dušu do samadhija, potpunog jedinstva sa božanskim bićem. Samadhi je stanje u kojem se sjedinjuju prirodno i božansko biće – čovjek i bog postaju jedno bez ikakve razlike.

Hrišćanska joga!?

Ovakvi duhovni pogledi su u potpunoj suprotnosti sa biblijskim hrišćanstvom koje sasvim jasno vidi razliku između Stvoritelja i stvorenja – čovjeka i Boga. Bog je uvijek „neko drugi“, a nikada sam čovjek. Žaloso je vidjeti da neki ljudi koji propagiraju jogu i druge discipline meditacije podupiru svoje argumente pogrešno navodeći neke izolovane biblijske citate izvađene iz opšteg konteksta kao što su npr. „vi ste hram Božiji,“ „živa voda teče iz vas“, „bićete u meni i ja ću biti u vama,“ „ne živim više ja, nego Hrist živi u meni...“ bez razumijevanja značenja koje te izjave imaju u cijelom kontekstu Svetog Pisma. Neki ljudi čak predstavljaju Isusa Hrista kao jogija. Tako, nisu rijetke slike na kojima je Isus prikazan kao jogi u položaju za meditaciju!

Nazivati Isusa „jogijem“ znači negirati Njegovu božansku suštinu, Njegovu svetost i savršenost i pri tom pretpostavljati da je On imao palu ljudsku prirodu podložnu neznanju i zabludi (iluziji – maya), da je i On trebao oslobođenja od ljudske zarobljenosti kroz vježbe i discipline joge.

Joga je nespojiva sa hrišćanskom duhovnošću jer je panteistička

(Bog je sve i sve je Bog) i zato što smatra da postoji samo jedna realnost a sve ostalo je privid ili maya. Kada bi postojala samo jedna apsolutna nepromjenjiva realnost a sve ostalo bilo iluzorno ili prividno onda ne bi postojali odnosi i ljubav.

Središte biblijskog hrišćanstva je vjera u Oca i Sina, koji je savršeni model odnosa ljubavi i u hrišćanstvu je usmjereno na odnose sa Bogom i među ljudima.

„A Isus reče mu: Voli Gospoda Boga svog svim srcem svojim i svom dušom svojom i svom misli svojom. Ovo je prva i najveća zapovijest. A druga je kao i ova: Voli bližnjega svoga kao samoga sebe.“ (Matej 22:37-39).

U hinduizmu, dobro i zlo, kao i bol i užitak su prividni (maya) i samim tim nestvarni, imaginarni. Vivekananda, jedna od najpoštovanijih ikona savremenog hinduizma je rekao: „Dobro i zlo su jedno isto.“

U hrišćanstvu neprestani problem grijeha kao uvrede Božjoj svetosti je neodvojiv od naše vjere jer je grijeh razlog zašto nam treba Spasitelj. Isusovo utjelovljenje, život, muke, smrt i vaskrsenje je naš jedini put spasenja – tj. oslobođenja od „gravitacije grijeha“ i njegovih posledica. Mi ne možemo negirati ovu temeljnu razliku u namjeri da u hrišćanstvo uvodimo jogu i ostale istočnjačke tehnike meditacije.

Bavljenje jogom je u „najbezazlenijem“ slučaju čisto paganstvo a u najgorem duboki okultizam. Kao jedna od duhovnih disciplina Nju Ejdža, joga se naširoko praktikuje širom modernog svijeta. Smiješno je i nakaradno da se mnogi učitelji joge izjašnjavaju kao hrišćani zavodeći i varajući ljude da joga nema nikakve veze sa hinduizmom i da je to samo prihvatanje „onog dobrog“ iz drugih kultura, tj. vjerska tolerancija. Neki čak prikrivaju jogu hrišćanskim frazama ili kretnjama i nazivaju je „hrišćanska joga.“ Ovdje se ne radi o prihvatanju kulture drugih naroda već o prihvatanju druge religije koja je nespojiva sa biblijskim hrišćanstvom.

Igra sa vatrom...

Žalosno je da se joga proširila od dječijih vrtića sve do različitih obrazovnih ustanova u medicini, psihologiji i sl., tako da se ona čak naziva „istočnjačkom medicinom“ a u suštini ona uopšte nije „medicina;“ međutim, uspješno se prodaje pod etiketom „opuštajuća terapija,“ „samo-hipnoza,“ „kreativna vizualizacija,“ „centriranje (centering)“ i sl.

Hatha joga, najrašireniji oblik joge kao vježbe za opuštanje i anti-stresna terapija, jedan je od šest priznatih sistema ortodoksnog hinduizma i sa svojim mističnim i religijskim korjenima najopasniji je oblik joge.

Istina je da su mnogi ljudi naizgled izliječeni pomoću joge i ostalih istočnjačkih načina meditacije ili molitve. Međutim, ovo nije mjerilo jer ovakvih slučajeva ima u svim religijama ili vjerovanjima. Apostol Pavle upozorava: „I nije čudo, jer se sam sotona pretvara u anđela svjetla.“ (2. Korinćanima 11:14). Treba ozbiljno pristupiti ovom problemu današnjice i provjeriti traže li bolesni ljudi samo ozdravljenje tijela i materijalne stvari ili Boga i Isusa Hrista koji je na prvom mjestu zainteresovan da spasi ljudsku dušu a tek onda da druge tjelesne i materijalne blagoslove.

Želja joge da se postane kao bog je prvi i uvijek prisutan grijeh. Sam sotona je to želio za sebe:

„A govorio si u svom srcu: ‘Do nebesa ću se podići. Iznad Božjih zvijezda podići ću svoj presto i sješču na zbornu goru na krajnjem sjeveru. Podići ću se iznad oblaka. Izjednačiću se sa Svevišnjim.’“ (Isaija 14:13-14)

A onda i prvi ljudi su to isto poželeli:

„Na to zmija reče ženi: 'Ne, sigurno nećete umrijeti. Jer Bog zna da će vam se onog dana kada ga budete jeli otvoriti oči i da ćete postati kao bogovi, znajući dobro i zlo.'“ (1. Mojsijeva 3:4-5).

Želja da se bude poput bogova je u savremenom materijalno-egoističnom čovjeku i dalje veoma živa, a to čini jogu veoma poželjnom

u dostizanju tog cilja.

Filozofija i praksa joge temelji se na uvjerenju da su čovjek i Bog jedno. Joga uči da se treba skoncentrisati na samog sebe umjesto na Jednog Istinitog Boga. Ona ohrabruje svoje sledbenike da traže odgovore na životne probleme i pitanja unutar svog vlastitog uma i svijesti umjesto da nalaze rješenje u Božjoj Riječi po Duhu Svetom. Joga konačno ostavlja čovjeka otvorenim za obmane Božjeg neprijatelja koji traži žrtve koje može odvući od Boga (1. Petrova 5:8).

Hrišćanstvo je jedinstveno

Neki ljudi misle da nema ništa loše u praktikovanju joge sve dok ne vjerujemo u njenu filozofsku pozadinu. Oni koji se bave propagandom joge, reikija i sl., tvrde da su filozofija i praksa neodvojive.

Biblijski hrišćanin ne može ni na koji način prihvatiti filozofiju i praksu joge jer su joga i hrišćanstvo dva totalno različita duhovna pogleda. Hrišćanstvo glavni problem čovjeka vidi u njegovoj grešnosti i nemogućnosti da se uskladi sa prirodom i mjerilima moralno savršenog (Svetog) Boga. Čovjek je otuđen od Boga i ima potrebu za pomirenjem, a taj Pomiritelj jeste Isus Hrist. Po Isusovoj smrti na krstu Bog je pomirio svijet sa sobom. On danas poziva čovjeka da slobodno primi sve blagodati Njegovog spasenja po vjeri u samoga Hrista.

Za razliku od joge hrišćanstvo vidi spasenje kao slobodan besplatan dar koji nije zarađen ili postignut čovjekovim vlastitim naporima i djelima već poklonjen.

„Tom blagodaću spaseni ste kroz vjeru. I to nije od vas, dar je Božji. Ne od djela, da se niko ne bi hvalio.“ (Efescima 2:8-9)